

İLETİŞİM BECERİLERİ ÖLÇEĞİ (İBÖ)

YÖNERGE: Bu ölçek iletişimle ilgili bazı özelliklerinizi ölçmeye yöneliktir. Aşağıda sunulan ifadeleri, o ifadelerle ilgili genelde kendinizi nasıl bulduğunuzu düşünerek okuyunuz. İlişkilerimizdeki özelliklerimiz elbette kiminle, hangi koşullarda, ne zaman ilişkide bulunduğumuza bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. O nedenle ifadeleri **genelde** gösterdiğiniz tepkilere göre değerlendiriniz. Değerlendirmenizi 1-hiçbir zaman 2-nadiren, 3-bazen, 4-sıklıkla, 5-her zaman olmak üzere yaptıktan sonra ifadenin karşısındaki uygun yere (X) işareti koyarak belirtiniz. Hiç bir ifadeyi boş bırakmamanız sonuçları daha sağlıklı değerlendirmemize yarayacaktır. Teşekkür ederiz.

Fidan KORKUT OWEN ve Aşlı BUGAY

İfadeler	H i ç b i r z a m a n	N a d i r e n	B a z e n	S ı k l ı k l a	H e r z a m a n
1. İnsanları oldukları gibi kabul ederim.	①	②	③	④	⑤
2. Düşüncelerimi istediğim zaman anlaşılır biçimde ifade edebilirim.	①	②	③	④	⑤
3. Başkalarını önyargısız dinlerim. █	①	②	③	④	⑤
4. Yaşadığım olaylardaki duygularımı sözlerimle ve beden dilimle başkalarına iletebilirim.	①	②	③	④	⑤
5. Karşımdakini dinlerken anlamadığım bir ayrıntı olduğunda konunun açığa kavuşması için sorular sorarım.	①	②	③	④	⑤
6. Birisi ile iletişim içindeyken sakın bir ses tonuyla konuşurum. █	①	②	③	④	⑤
7. İnsanlara yakın ilgi duyarım.	①	②	③	④	⑤
8. Diğer insanlarla kolaylıkla sohbet başlatabilirim.	①	②	③	④	⑤
9. İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.	①	②	③	④	⑤
10. Konuşurken söylediklerimle beden dilimin uyuşmasına dikkat ederim.	①	②	③	④	⑤
11. Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.	①	②	③	④	⑤
12. Konuşmaları dinlerken, içerikle yüz ifadesinin ya da beden duruşunun uyumuna dikkat ederim.	①	②	③	④	⑤
13. Benimle herhangi bir konuda konuşmayı istemeyen birisini konuşmaya zorlamam.	①	②	③	④	⑤
14. Başkalarına içtenlikle iltifat ederim.	①	②	③	④	⑤
15. Başkaları konuşurken yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini beklerim. █	①	②	③	④	⑤
16. Birileriyle konuşurken onları rahatsız edebilecek kadar yakınlarında olmamaya özen gösteririm. █	①	②	③	④	⑤
17. Duygularımı rahatlıkla dile getirebilirim.	①	②	③	④	⑤
18. Birisini dinlerken söylenenlerin altında yatan duyguları anlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
19. Yüz yüze olmasak da konuştuğum kişinin duygusunu ses tonundan anlayabilirim.	①	②	③	④	⑤
20. Düşüncelerimi sözel olarak ifade edebilirim.	①	②	③	④	⑤
21. Birisiyle konuşurken ona yanıt vermeden önce onu doğru anlayıp anlamadığımı yoklarım. █	①	②	③	④	⑤
22. Yazışırken seçilen sözcüklerin de önemli olduğunu aklımda tutarım.	①	②	③	④	⑤
23. Karşımdakini dinlerken onu anladığımı uygun bir dille ifade ederim. █	①	②	③	④	⑤
24. Birisine bir öneride bulunmadan önce, onun öneri vermemi isteyip istemediğine dikkat ederim. █	①	②	③	④	⑤
25. Eğer karşımdakinin işine yarayacaksa yaşadığım benzer deneyimleri onunla paylaşıyorum.	①	②	③	④	⑤

ANAHTAR

İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler (İİTB)	= 1,3,6,13,15,16,21,23,24,25
Kendini İfade Etme (KİE)	= 2,5,17,20
Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim (EDSOİ)	= 10,11,12,18,19, 22
İletişim Kurmaya İsteklilik (İKİ)	= 4,7,8, 9, 14,

İletişim Becerileri Ölçeği: Korkut-Owen ve Bugay (2014), tarafından geliştirilen ve Dört faktörden oluşan ölçek varyansın % 45.95'ini açıklamakta, ölçekte yer alan 25 maddenin faktörlerdeki yük değerleri .30-.70 arasında değişmektedir. Bu faktörlerden ilkinde 1., 3., 8., 17., 19, 20., 25., 28., 29. ve 30. maddeler olmak üzere toplam on madde yer almaktadır. Bu maddelerin faktördeki yük değerleri .30-.62 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplam varyansının % 13.43'ünü açıklayan bu faktör, “**İletişim İlkeleri ve Temel Beceriler (İİTB)**” olarak isimlendirilmiştir. Ölçekte yer alan ikinci faktör, 2., 6., 21., ve 24. maddeler olmak üzere toplam dört maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin ikinci faktördeki yük değerleri 0.60-0.71 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplam varyansının %11.12'sini açıklayan bu faktör “**Kendini İfade Etme (KİE)**” olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin toplam varyansının % 11.08'ini açıklayan bu faktör “**Etkin Dinleme ve Sözel Olmayan İletişim (EDSÖİ)**” olarak isimlendirilmiştir. Ölçekte yer alan dördüncü faktör ise 4., 9., 10., 11. ve 18. maddeler olmak üzere toplam beş maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin dördüncü faktördeki yük değerleri 0.46-0.75 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplam varyansının % 10.30'unu açıklayan bu faktör “**İletişim Kurmaya İsteklilik (İKİ)**” olarak isimlendirilmiştir. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçeğin 25 maddesi için dört faktörlü olarak tanımlanan modele ait uygunluk istatistiklerinin uyum indekslerine göre kabul edilebilir aralıkta olduğunu göstermektedir: [$\chi^2(268) = 377,73$, $p < .0001$; χ^2/df oranı = 1.40; CFI = .91, IFI= 0.91, TLI = .90, RMSEA = .046, SRMR = .068]. Ölçeğin benzer ölçekler geçerliliği, İletişim Becerileri Ölçeği ile SDKT'nin dışadönüklük alt testi arasındaki ilişki, Pearson Momentler çarpımı Korelasyon Katsayısı ile hesaplanarak bulunmuştur. İBÖ'nün toplam puanları ile SDKT dışadönüklük alt testi puanları arasındaki korelasyon $r = .69$ ($p < .001$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur. SDKT dışadönüklük alt testi puanları ile faktörler arasında ise sırasıyla $r = .65$; $r = .47$; $r = .54$ ve $r = .43$ ($p < .001$) düzeyinde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlık güvenilirliği için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmış ve 25 maddelik ölçeğin iç tutarlık katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin alt faktörlerine ilişkin iç tutarlık katsayıları ise, İİTB için .79; KİE için .72; EDSÖİ için .64 ve İKİ için ise, .71 olarak belirlenmiştir. Testin tekrarı için 78 kişiden dört hafta arayla alınan verilere göre iki ölçüm arasındaki pearson momentler çarpım korelasyonu katsayıları ise toplam puan için .81, İİTB için .73 KİE için .76, EDSÖİ için .70 ve İKİ için ise, .75 olarak belirlenmiştir